

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-85-38>

УДК 364-3:355.01:061.1 (100)

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ПІД ЧАС ВІЙНИ: МІЖНАРОДНА ДОПОМОГА ДЛЯ СОЦІАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ

SOCIAL POLICY DURING WAR: INTERNATIONAL ASSISTANCE FOR SOCIAL FINANCING

Прутська Олена Олексіївна

доктор економічних наук, професор,
Вінницький торговельно-економічний інститут
Державного торговельно-економічного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6272-3330>

Prutka Olena

Vinnitsia Institute of Trade and Economics
State University of Trade and Economics

Стаття присвячена аналізу джерел фінансування соціальних витрат в умовах повномасштабного вторгнення в Україну. Проаналізовано зміни, що відбулися в структурі видатків державного бюджету України. Доведено, що в умовах драматичного зростання воєнних витрат, суттєво скоротилася частка видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення. В умовах, коли на потреби оборони Україна заробляє самостійно, соціальна частина державного бюджету підтримується переважно завдяки зовнішній фінансовій допомозі через діяльність різноманітних міжнародних організацій. Розкрито роль провідних країн Заходу і міжнародних фінансових інституцій у забезпеченні і підтримці соціальних стандартів в Україні. Визначено послідовність формування системи міжнародної допомоги, починаючи з перших днів військового вторгнення. Обґрунтовано висновок, що в цих умовах особливої гостроти набуває проблема ефективного використання отриманої міжнародної допомоги, адже її джерелом є податки, сплачені в країнах-донорах. Крім того, необхідно забезпечити цільове й ефективне використання отриманих кредитних коштів, суми яких збільшують боргове навантаження на державний бюджет.

Ключові слова: соціальна політика, соціальні витрати, видатки бюджету, міжнародна допомога, гранти, міжнародний кредит.

The article is devoted to the analysis of the sources of financing social expenses in the conditions of a full-scale invasion of Ukraine. The changes that occurred in the structure of expenditures of the state budget of Ukraine were analyzed. It has been proven that in the conditions of a dramatic increase in military expenditures, the share of expenditures on social protection and social security has significantly decreased. Expenditures on social protection and social security decreased from 22.77% of all expenditures of the state budget of Ukraine in pre-war 2021 to 8.28% in 2025. At the same time, defense spending during the same period increased from 8.56% of state budget expenditures to 56.09%. The study showed that if before the war the share of spending on social protection and social security exceeded the share of defense spending by 2.6 times, then in 2025 the share of spending on war will exceed the share of spending on social security by almost 7 times. In conditions where Ukraine earns its own defense needs, the social part of the state budget is supported mainly thanks to external financial aid through the activities of foreign governments and various international organizations. The role of leading Western countries and international financial institutions in ensuring and maintaining social standards in Ukraine is revealed. The sequence of the formation of the international aid system, starting from the first days of the military invasion, is determined. The essential role of UNICEF in providing dispassionate financial support to people affected by the war under the Humanitarian Cash Payments Program, which provides multi-purpose financial assistance to vulnerable families with children who suffer from the war and need financial support to meet basic needs, is substantiated. The conclusion is substantiated that in these conditions the problem of effective use of the received international aid becomes especially acute, because its source is taxes paid in the donor countries. In addition, it is necessary to ensure the targeted and effective use of the received credit funds, the sums of which increase the debt burden on the state budget.

Keywords: social policy, social expenses, budget expenses, international aid, grants, international credit.

Постановка проблеми. Вже п'ятий рік поспіль від початку повномасштабного російського вторгнення наші партнери підставляють Україні фінансове плече, підтримуючи український бюджет, створюючи можливості фінансувати витрати на оборону, які країна заробляє самостійно. Дані щодо обсягів наданої фінансової допомоги суттєво різняться, в залежності від методики підрахунку, що використовується. Так, за даними Німецького Кільського інституту світової економіки, в 2025 році Європа остаточно закріпила за собою роль головного донора України, значно перевершивши США за обсягом запланованих виплат, а сукупні зобов'язання європейських країн та інституцій ЄС сягнули 380,2 млрд євро. При цьому структура цієї допомоги розділена майже порівну: 201,4 млрд вже офіційно виділено, а ще 178,8 млрд зафіксовано в планах на наступні роки [6].

Українські дослідники В.Алексєєва та В.Обух оцінюють обсяг отриманої Україною зовнішньої фінансової допомоги в \$105,9 млрд станом на грудень 2024 року Україна [1]. Міністерство фінансів України оцінює надану фінансову допомогу на початок 2025 р в 118 млрд дол [9]. Не зважаючи на такі суттєві відмінності в оцінці розміру отриманої допомоги, зрозуміло, що саме цим коштом фінансується переважно соціальна частина державного бюджету нашої країни. Отже, узагальнення проблем пошуку джерел таких коштів, аналіз напрямів та ефективності їх використання, перспективи розробки спільних програм фінансування соціальних витрат є важливим напрямом наукового пошуку в сучасних умовах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблем соціальної політики в Україні завжди перебувало в центрі уваги вітчизняних науковців, зокрема таких як А.В. Квітка, А.М. Колот, Л.Д. Климанська, Е.М. Лібанова, Г.С. Лопушняк, М.В. Мних, В.Є. Савка, В.А. Скуратівський, Н.М. Хома, Л.О. Чорна та багато інших.

Зміст та особливості соціальної політики під час війни стали предметом розгляду в працях О.В. Безпалько, І.М. Коваль, Т.В. Бурлай та багатьох інших дослідників. Зокрема Бетлій О. описує соціальні наслідки війни та детально аналізує зміни пенсійних виплат у воєний час, реакцію ринку праці на нові умови, висвітлює зусилля держави щодо підтримки внутрішньо переміщених осіб (ВПО) [2].

Бурик З. на основі аналізу впливу особливостей воєнного стану на реалізацію основних

завдань соціальної політики, зокрема необхідності захисту вразливих верств населення, обґрунтовує методи трансформації соціальної політики з наголосом на необхідності забезпечення сталого розвитку[3].

В роботі Гуменюк Т. увага зосереджується на дослідженні проблем законодавства України щодо соціального забезпечення в світлі євроінтеграційних процесів [4].

Статтю Дубель М. [5] присвячено аналізу основних тенденцій зміни соціальної політики України в умовах повномасштабної війни, серед яких автор зазначає зміну підходів до надання державної допомоги, яка починаючи з березня 2024 р. надається лише найуразливішим верствам населення.

Літинська В. в своїй статті [7] розробляє теоретичні аспекти соціальної політики в умовах війни, зокрема здійснює уточнення мети, цілей, суб'єктів і об'єкту соціальної політики в умовах воєнного стану; наводить приклади іноземних моделей соціальної політики, обґрунтовуючи риси найбільш вдалої для України моделі.

В статті Павлової О. розглянуті різноманітні аспекти наслідків впливу воєнного часу на систему соціального захисту та допомоги громадянам України. Проаналізовано важливість залучення міжнародних партнерів та гуманітарних організацій для спільного розроблення та реалізації соціальних програм [10].

В статті Юник І. проведено загальний аналіз основних проблем та стратегічних пріоритетів сучасної соціальної політики в Україні, також обґрунтовано низку пропозицій щодо удосконалення державної соціальної політики в Україні в умовах сьогодення[12].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Наведені вище публікації останніх чотирьох років достатньо глибоко висвітлюють особливості соціальної політики України в умовах війни, констатуючи такі проблеми її реалізації як загострення проблем наповнення бюджету та позабюджетних фондів, подальшого все зростаючого відволікання коштів на фінансування воєнних витрат, зростання витрат на підтримку внутрішньо переміщених осіб (ВПО), зміна структури населення, в якій все більша частка припадає на людей пенсійного віку та інших категорій, які потребують соціального захисту. Все це потребує пошуку додаткових джерел фінансування соціальних витрат. Проте недостатньо дослідженими залишаються роль та значення міжнародної допомоги у забезпечення фінансування соціальних витрат в Україні в

умовах війни. Можна зазначити лише дослідження Павлової О. [10], яка наголошує на необхідності залучення міжнародних партнерів та гуманітарних організацій для розробки і фінансування соціальних програм. Таким чином, в умовах все зростаючої нестачі власних коштів для фінансування соціальних витрат в Україні особливої уваги потребує дослідження сучасного стану та перспектив удосконалення залучення та використання коштів міжнародної допомоги для цілей соціального захисту та фінансування соціальних програм.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є узагальнення досвіду залучення міжнародної допомоги для фінансування соціальних витрат в Україні під час повномасштабного вторгнення та обґрунтування напрямів подальшого ефективного використання цих коштів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Повномасштабне вторгнення російської федерації у лютому 2022 року поклато край мирному розвитку України і докорінно змінило структуру як доходів так витрат державного бюджету (табл. 1).

Видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення скоротилися з 22,77% всіх витрат державного бюджету України у передвоєнному 2021 р. до 8,28% – у 2025р. Водночас витрати на оборону за той же період зросли з 8,56% витрат державного бюджету до 56,09%. За даними Міністерства фінансів України, витатки загального фонду державного бюджету на безпеку і оборону за 2025 рік становили 2,67 трлн грн або 63,8% від усіх витрат загального фонду. У тому числі у грудні було витрачено 445,7 млрд

гривень [8]. 659,6 млрд грн було витрачено протягом 2025 р. на соціальне забезпечення (зокрема, виплату пенсій і допомоги, стипендій, допомоги сім'ям з дітьми та ін.) (у грудні – 76,9 млрд грн) або 15,7% від загального обсягу витрат, що на 89,5 млрд грн або на 15,7% більше 2024року [8]. Іншими словами, якщо перед війною частка витрат на соціальний захист та забезпечення в 2,6 рази перевищувала частку витрат на оборону, то в 2025 році частка витрат на війну маже в 7 разів перевищила частку витрат на соціальне забезпечення (рис. 1).

Враховуючі об'єктивно зумовлене падіння доходів державного бюджету України в умовах втрати територій, руйнування бізнесів, широкомасштабної мобілізації, переміщенням працездатного населення за кордон, вже п'ятий рік поспіль український бюджет підтримується нашими партнерами. На потреби оборони наша країна заробляє самостійно, в той час як соціальна частина державного бюджету підтримується переважно завдяки зовнішній фінансовій допомозі через діяльність різноманітних міжнародних організацій. Судячи з даних міністерства фінансів України, зовнішня допомога надходить як у вигляді грантів, так і у вигляді кредитів. За оперативними даними Державної казначейської служби, за 2025 рік до загального фонду державного бюджету надійшло 2,66 трлн гривень. Крім прибутку Національного банку України (84,2 млрд грн, перерахованого у квітні–травні), важливим джерелом доходів залишаються надходження у вигляді міжнародної допомоги (грантів) – 530,4 млрд гривень.

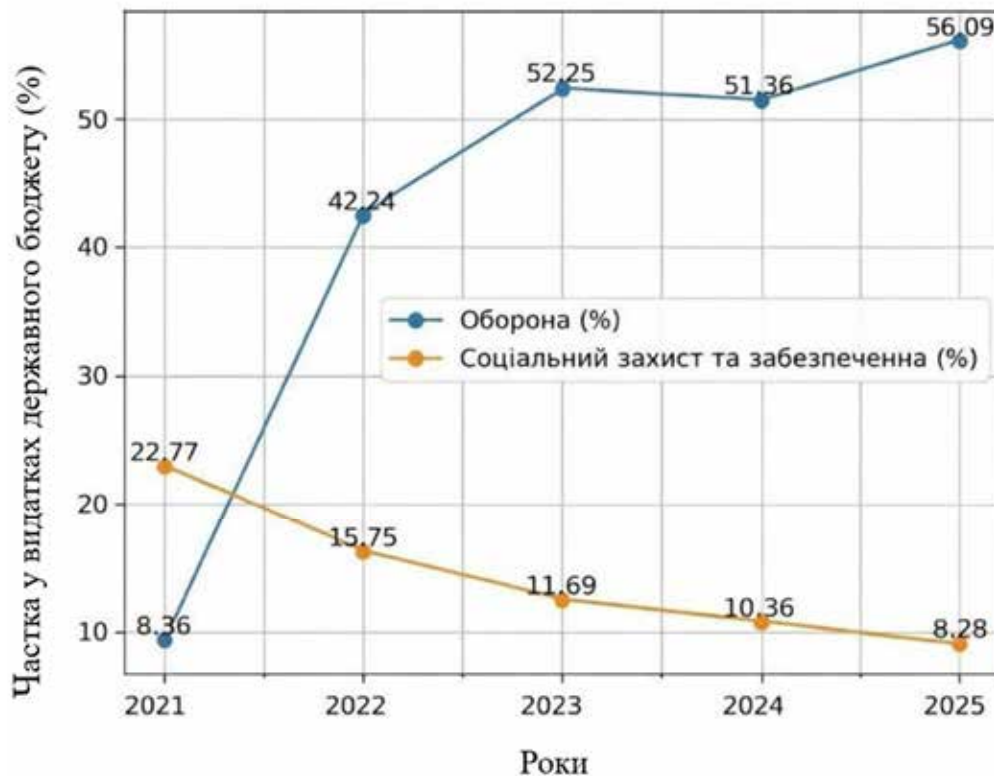
За даними Міністерства фінансів України, із внутрішніх джерел до державного бюджету

Таблиця 1

Структура витратків державного бюджету України (функціональна класифікація) у 2021 - 2026 р. (частка у загальному підсумку, %)

Стаття витратків	Роки					
	2021	2022	2023	2024	2025	на 01.03.2026
Соціальний захист та забезпечення	22.77	15.75	11.69	10.36	8.28	10.52
Освіта	4.28	2.16	1.51	1.44	1.23	1.54
Охорона здоров'я	11.44	6.81	4.47	4.49	4.00	4.39
Оборона	8.56	42.24	52.25	51.36	56.09	50.82
Громадський порядок, безпека, судова влада	11.70	16.39	14.3	15.44	14.97	15.74
Інші	41,25	16,65	15,78	16,91	15,43	16,99

Джерело: сформовано за даними Міністерства фінансів України [9]

Рис. 1. Динаміка зміни часток витраток державного бюджету України на оборону і соціальний захист та забезпечення протягом 2021-2025 років

Джерело: сформовано за даними Міністерства фінансів України [9]

надійшло 581,5 млрд грн, а саме: від розміщення ОВДП на фінансування державного бюджету спрямовано 551,5 млрд грн, в тому числі в іноземній валюті 137,3 млрд грн (2,41 млрд дол. США та 773,5 млн євро). Із зовнішніх джерел надійшло 1,57 трлн грн (або біля \$37,7 млрд), у тому числі за рахунок залучення кредитів в рамках механізму ULCM – 997,6 млрд грн (або близько 24,0 млрд дол. США) [8].

За оцінкою В. Алексеєвої, В. Обуха, станом на грудень 2024 року Україна загалом отримала \$105,9 млрд зовнішньої фінансової допомоги, що становить в середньому понад \$35 млрд щорічно у вигляді грантів, кредитів та гарантій від міжнародних партнерів й організацій [1]. Якщо врахувати \$37,7 млрд, отриманих протягом 2025 року, станом на кінець 2025 року отримуємо загальну суму зовнішньої допомоги \$143,6 млрд.

Формування системи міжнародної допомоги Україні розпочалося з перших днів 2022 року. За даними НБУ, вже у перший рік широкомасштабного вторгнення у 2022 році загальний обсяг допомоги становив \$32 млрд, з яких \$14 млрд – безповоротні гранти [1]. Уже 10 березня 2022 року Міжнародний валютний фонд схвалив виділення \$1,4 млрд через

інструмент швидкого фінансування Rapid Financing Instrument (RFI). В ці ж перші дні й місяці війни Євросоюз та Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) надали Україні екстрену фінансову підтримку в розмірі 1,59 млрд євро. Негайно були розроблені спеціальні інструменти фінансування України, яка зазнала збройної агресії. Зокрема, проєкт МВФ «Підтримка державних витраток для забезпечення стійкого державного управління в Україні» (PEACE) до кінця 2022 року мав обсяг \$7,3 млрд та 1,441 млрд євро [1]. Кошти спрямовували на оплату праці працівників державних органів, пенсійні виплати, соціальну допомогу та медичні послуги.

США стали найбільшим донором безповоротної допомоги на покриття дефіциту бюджету у 2022 році, надавши \$11,9 млрд. При цьому були задіяні механізми Світового банку і значна частина цієї допомоги була надана двома траншами по \$4,5 млрд [1].

Другий рік війни показав суттєве зростання обсягів міжнародної фінансової підтримки України, яка сягнула уже \$42,5 млрд, (у порівнянні з \$32 млрд у 2022 р.). Стабільні надходження міжнародної допомоги дозволили збільшити валютні резерви України

наприкінці 2023 р. до історичного максимуму -\$40,5 млрд [1].

Поступово посилювалася роль ЄС, який затвердив на початку 2023 р. програму макрофінансової допомоги на 18 млрд євро. Слід зазначити, що гроші отримувалися за умови виконання Україною вимог щодо наближення до стандартів ЄС і надходили регулярними траншами по 1,5 млрд євро. Тенденція до посилення ролі ЄС в фінансовій підтримці Україні ще більше посилилась у 2024 р., коли від Європейського Союзу надійшло 16,2 млрд євро, що становило приблизно \$17,3 млрд. І ключовим у цій допомозі став фінансовий інструмент Ukraine Facility – визначені в бюджеті Євросоюзу кошти 50 млрд євро, з яких 38,3 млрд призначені для бюджетної підтримки України у формі кредитів та грантів упродовж наступних чотирьох років.

Величезний внесок у забезпечення фінансової стійкості України зробили міжнародні фінансові інституції. Зокрема Міжнародний валютний фонд від початку війни до лінця 2024 року надав Україні понад \$12,4 млрд, з яких \$9,8 млрд – у межах програми розширеного фінансування EFF. Світовий банк у 2024 році уклав 28 угод на підтримку України загальним обсягом \$31,8 млрд, з яких

\$22,9 млрд (72%) становлять гранти [1]. Найбільшим проектом став PEACE (Public Expenditures for Administrative Capacity Endurance) – ключовий фінансовий інструмент, який об'єднує зусилля міжнародних донорів для надання цільової підтримки під час війни. До цього року в ньому акумульовано близько \$26,3 млрд фінансування.

Серед міжнародних організацій, які безпосередньо надають грошову допомогу українцям, які постраждали через війну, слід назвати наступні (табл. 2).

Як бачимо, помітно виділяється своєю діяльністю Представництво Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні, який співпрацює з Міністерством соціальної політики, сім'ї та єдності України. Програма гуманітарних грошових виплат ЮНІСЕФ в Україні надає багатоцільову грошову допомогу вразливим родинам із дітьми, які потерпають від війни та потребують фінансової підтримки для задоволення базових потреб.

У 2022 році ЮНІСЕФ у партнерстві з Міністерством соціальної політики надав багатоцільову грошову допомогу 220 000 домогосподарств, охопивши близько 1 050 000 осіб, у тому числі 650 000 дітей. Програма 2022 року була спрямована на підтримку родин із

Таблиця 2

Міжнародні організації, що надають грошову допомогу українцям, які постраждали через війну

Назва організації	Пріоритетні категорії реципієнтів
Представництво Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні	діти, які постраждали від війни в Україні внаслідок збройної агресії РФ
Всесвітня продовольча програма ООН (ВПП ООН).	внутрішньо переміщені особи за черговістю дати включення до бази даних
Міжнародна організація з міграції (МОМ).	особи з інвалідністю, у тому числі серед внутрішньо переміщених осіб
Місія Міжнародного Комітету Червоного Хреста в Україні і Товариство Червоного Хреста України (МЧКХ і ТЧХУ).	малозабезпечені сім'ї, у тому числі з-поміж ВПО
Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН).	Допомога надається виключно ВПО
Неурядова організації АСТЕД (Франція)	хоча б одна з осіб у заяві має соціальну категорію «людина з інвалідністю», а її місцем реєстрації є Херсонська, Харківська або Миколаївська області
Норвезька рада в справах біженців	усі внутрішньо переміщені особи незалежно від поточного місця перебування
Естонська рада у справах біженців	мешканці Запорізької, Донецької, Луганської, Харківської, Сумської, Чернігівської, Київської, Миколаївської, Дніпропетровської, Полтавської, Черкаської та Кіровоградської областей

Джерело: сформовано автором на основі [7, с. 68]

трьома і більше дітьми та родин із дітьми з інвалідністю. Кандидати на грошову допомогу могли самостійно подати заявку на онлайн-порталі. (і близько двох мільйонів людей), які мали право на допомогу (табл. 3). Ця програма стала найбільшим гуманітарним реагуванням ЮНІСЕФ з огляду на загальний розмір здійснених виплат за один рік [11].

Зі зміною контексту війни у 2023 році та фінансовими обмеженнями, що виникли, дещо змінився фокус програми багаточислової грошової допомоги ЮНІСЕФ, переорієнтувавшись переважно на надання грошової допомоги родинам із дітьми на нещодавно звільнених та прифронтових територіях на сході та півдні України. Виявляти та реєструвати постраждалі домогосподарства активно допомагали місцеві органи влади та партнери-виконавці. Окрім того, ЮНІСЕФ розпочав реалізацію програми грошової допомоги з підготовки до зими для малозабезпечених сімей з трьома і більше дітьми або дітьми

з інвалідністю у визначених районах України, де частіше можуть виникати складнощі, пов'язані з проходженням зимового періоду. Загалом у 2023 році ЮНІСЕФ надав грошову допомогу 62 000 домогосподарств, охопивши 220 000 осіб, зокрема 113 000 дітей [11].

У 2024 році ЮНІСЕФ реалізував дві програми грошових виплат: програму багаточислової грошової допомоги для підтримки вразливих домогосподарств із дітьми для задоволення їхніх основних потреб та програму грошових виплат на підготовку до зими для підтримки домогосподарств із дітьми у зимовий період. Обидві програми реалізувалися у партнерстві та за підтримки Уряду України, зокрема з Міністерством соціальної політики, сім'ї та єдності України. Загалом, у 2024 році ЮНІСЕФ надав грошову допомогу 70 000 домогосподарств, підтримавши 240 000 осіб, включаючи 118 000 дітей [11].

У 2025 році ЮНІСЕФ впроваджував три програми грошової допомоги (табл. 4).

Таблиця 3

Кількість домогосподарств і осіб (у т.ч. дітей), які отримали грошову допомогу за програмами ЮНІСЕФ

	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Кількість домогосподарств	220000	62000	70000
Кількість осіб	1050000	220000	240000
у т.ч. дітей	650000	113000	118000

Джерело: сформовано автором на основі [11]

Таблиця 4

Програми грошової допомоги ЮНІСЕФ 2025 року

Назва програми	Особливості програми
1. Багаточислова програма грошової допомоги ЮНІСЕФ 2025 року для підтримки вразливих домогосподарств із дітьми, що постраждали внаслідок загострення бойових дій та вимушеної евакуації.	1) реєстрація й оцінка потреб, проводиться організаціями-партнерами ЮНІСЕФ 2) кожен член домогосподарства має право на допомогу в розмірі 10 800 гривень, 3) можуть отримувати допомогу максимум п'ять осіб (при ракетному ударі до 7 осіб)
2. Програма грошової допомоги для захисту родин – для підтримки домогосподарств, які безпосередньо постраждали внаслідок ракетних ударів чи застосування вибухової зброї.	1) кожне домогосподарство, що відповідає критеріям, отримує грошову допомогу в розмірі 16 700 грн; 2) часто надається у поєднанні з іншими послугами (психологічна та психосоціальна підтримка дітей)
3. Програма грошової допомоги для підготовки до зими – для підтримки домогосподарств із дітьми у прифронтових регіонах у зимовий період.	Підтримуються домогосподарства з дітьми у 10-кілометровій зоні вздовж лінії фронту, а також малозабезпечені та вразливі домогосподарства з дітьми у 10–50 кілометрах від лінії фронту (зокрема домогосподарства, де є лише один із батьків, багатодітні сім'ї з трьома і більше дітьми, а також сім'ї з дітьми з інвалідністю).

Джерело: сформовано автором на основі [11]

Програми грошової допомоги ЮНІСЕФ в Україні у 2022-2025 рр. стали можливими завдяки щедрим фінансовим внескам, наданим Європейським Союзом, урядами Німеччини, Італії, Португалії, Норвегії, Швеції, Великої Британії та Сполучених Штатів Америки, Центральним фондом ООН з реагування на надзвичайні ситуації, а також внескам від представників приватного сектору, корпорацій та фондів, залучених, зокрема, завдяки сприянню національних комітетів ЮНІСЕФ.

Пошук ефективних механізмів фінансової підтримки України продовжується. 12 грудня 2022 року рішенням лідерів G7 була створена Українська платформа донорів. Через Платформу партнери координують існуючі механізми для надання підтримки та подальше міжнародне фінансування та експертизу. Від початку Українська платформа донорів об'єднала Україну, країни G7 та Європейський Союз, а також міжнародні фінансові установи та організації (Банк розвитку Ради Європи, Європейський банк реконструкції та розвитку, Європейський інвестиційний банк, Організація економічного співробітництва та розвитку, Світовий банк, Міжнародна фінансова корпорація, Міжнародний валютний фонд). Упродовж 2024–2026 років Платформа активно розширює свій склад: доєднуються партнери у статусі тимчасових членів та спостерігачів. На сьогодні, Платформа об'єднала 25 постійних і тимчасових членів та спостерігачів, а також 7 учасників, включаючи міжнародні фінансові установи та організації.

Віддаючи належне нашим партнерам і дякуючи за моральну й фінансову підтримку, не слід забувати, що війна затягується, економічна, фінансова, безпекова ситуація в світі загострюється й ускладнюється. В цих умовах стає все складнішим виділяти кошти на підтримку України навіть найзаможнішим країнам і найбагатшим міжнародним організаціям. Тому вбачається далекоглядною політика НБУ, орієнтована на поповнення золотовалютних резервів країни, обсяги яких на початок 2026 року досягли рекордного рівня в \$57 млрд [9]. Нашій країні необхідно готуватись до поступового зменшення обсягів міжнародної допомоги й переорієнтуватись на нарощування внутрішніх джерел поповнення дохідної частини бюджету.

Висновки Соціальна політика в Україні в умовах війни і колосального збільшення військових витрат орієнтована переважно на залучення міжнародної допомоги для її фінансування. Завдяки спільним зусиллям G7 Європейського Союзу, а також міжнародних фінансових установ та організацій, Україні вдається підтримувати основні соціальні стандарти і полегшувати страшний тягар війни для більшості населення. В цих умовах особливої гостроти набуває проблема ефективного використання отриманої міжнародної допомоги, адже її джерелом є податки, сплачені в країнах-донорах. Пошук шляхів підвищення ефективності використання міжнародної допомоги має стати предметом подальших досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Алексєєва В., Обух В. Як партнери допомагають Україні нести фінансовий тягар великої війни. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3964100-ak-partneri-dopomagaut-ukraini-nesti-finansovij-tagar-velikoi-vijni.html> (дата звернення 15.03.2026)
2. Бетлій О. Соціальна політика в Україні у воєнний час: 2022-2023 роки. К. липень 2023 року. URL: <http://www.ier.com.ua/files/Projects/2023/Соціальна%20політика%20в%20Україні.pdf> (дата звернення 10.03.2026)
3. Бурик З. Сучасні виклики реалізації соціальної політики в умовах війни та післявоєнного відновлення та в контексті сталого розвитку. *Аспекти публічного управління*. 2025. №13(2). С. 33-43. URL: <https://doi.org/10.15421/152518> (дата звернення 15.03.2026)
4. Гуменюк Т. Соціальна політика України в умовах воєнного стану: рівень підтримки державами ЄС. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького: Журнал*. Серія Право. Вип. 16(28). 2023 URL: <https://doi.org/10.33098/2078-6670.2023.16.28.64-70> (дата звернення 15.03.2026)
5. Дубель М. Тенденції соціальної політики України в умовах повномасштабної війни. *Літопис Волині*. 2024. № (30). С. 231-237. URL: <https://doi.org/10.32782/2305-9389/2024.30.38> (дата звернення 15.03.2026)
6. Лазарева К. Трамп трохи прикрасив ступінь фінансування України: хто допомагає нам найбільше. URL: <https://thepage.ua/ua/news/dopomoga-ukrayini-vid-ssha-ta-yes-na-kines-2025-roku-hto-dopomogav-najbilshe> (дата звернення 12.03.2026)

7. Літинська В.А. Особливості соціальної політики в умовах воєнного стану. *Економіка України*. 2023. № 1. С. 61—73. URL: <https://doi.org/10.15407/econo-tyukr.2023.01.061> (дата звернення 15.03.2026)
8. Мінфін: видатки загального фонду держбюджету у 2025 році становили 4,19 трлн грн. https://www.mof.gov.ua/uk/news/minfin_vidatki_zagalnogo_fondu_derzhbiudzhetu_u_2025_rotsi_stanovili_419_trln_grn-5554 (дата звернення 15.03.2026)
9. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/>(дата звернення 01.04.2026)
10. Павлова О. Особливості соціальної політики в умовах воєнного стану в Україні. *Науково-теоретичний альманах Грані*. 2023. № 26(6). С. 122-126. URL: <https://doi.org/10.15421/1723139> (дата звернення 25.03.2026)
11. Програма гуманітарної грошової допомоги ЮНІСЕФ для українців URL: <https://www.unicef.org/ukraine/spilno-cash-transfers> (дата звернення 25.03.2026)
12. Юник І. Реалізація сучасної державної соціальної політики в Україні: основні проблеми та стратегічні пріоритети. *Право та державне управління*. 2023. № 2. С. 187-195. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2023/27.pdf (дата звернення 22.03.2026)

REFERENCES:

1. Aleksyeyeva V., Obukh V. Yak partnery dopomahayut' Ukrayini nesty finansovyy tyahar velykoyi viyny. [How partners help Ukraine bear the financial burden of the great war]. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3964100-ak-partneri-dopomagaut-ukraini-nesti-finansovij-tagar-velikoi-vijni.html> (in Ukrainian) (accessed March 15, 2026)
2. Betliy O. Sotsial'na polityka v Ukrayini u voyennyi chas: 2022-2023 rok [Social policy in Ukraine during wartime: 2022-2023]. K. lipen 2023 roku. URL: <http://www.ier.com.ua/files/Projects/2023/Sotsialna-politika-v-Ukrayini.pdf> (in Ukrainian) (accessed March 10, 2026)
3. Buryk Z. (2025) Suchasni vyklyky realizatsiyi sotsial'noyi polityky v umovakh viyny ta pislyavoyennoho vidnovlennya ta v konteksti staloho rozvytku [Modern challenges of implementing social policy in conditions of war and post-war reconstruction and in the context of sustainable development]. *Aspekty publichnoho upravlinnya*. no 13(2). pp. 33-43. URL: <https://doi.org/10.15421/152518>(in Ukrainian) (data zvernennya 15.03.2026)
4. Gumenyuk T. (2023) Sotsial'na polityka Ukrayiny v umovakh voyennoho stanu: riven' pidtrymky derzhavamy YES [Social policy of Ukraine under martial law: level of support by EU states]. *Naukovo-informatsyyny visnyk Ivano-Frankivs'koho universytetu prava imeni Korolya Danyla Halyts'koho: Zhurnal. Seriya Pravo*. [Scientific and informational bulletin of the Ivano-Frankivsk University of Law named after King Danylo Halytsky: Journal. Law Series]. Vyp. 16(28). URL: <https://doi.org/10.33098/2078-6670.2023.16.28.64-70> (in Ukrainian) (accessed March 15, 2026)
5. Dubel' M. (2024) Tendentsiyi sotsial'noyi polityky Ukrayiny v umovakh povnomasshtabnoyi viyny. [Trends in social policy in Ukraine in the conditions of full-scale war]. *Litopis Volini [Chronicle of Volyn]*. no (30). pp. 231-237. URL: <https://doi.org/10.32782/2305-9389/2024.30.38> (in Ukrainian) (accessed March 15, 2026)
6. Lazareva K. Tramp trohi prikрасiv stupin flinansuvannya Ukrayini: hto dopomagaе nam naybilshe [Trump slightly embellished the level of funding for Ukraine: who helps us the most]. Available at: <https://thepage.ua/ua/news/dopomoga-ukrayini-vid-ssha-ta-yes-na-kinec-2025-roku-hto-dopomagav-najbilshe> (accessed March 12, 2026)
7. Litinska V.A. (2023) Osoblivosti sotsialnoyi polityki v umovakh voyennoho stanu [Features of social policy under martial law]. *Економіка України*. no 1. pp. 61-73. URL: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2023.01.061>(in Ukrainian) (accessed March 12, 2026)
8. Minfln: vidatki zagalnogo fondu derzhbyudzhetu u 2025 rotsi stanovili 4,19 trln grn [Ministry of Finance: expenditures of the general fund of the state budget in 2025 amounted to UAH 4.19 trillion]. Available at: https://www.mof.gov.ua/uk/news/minfin_vidatki_zagalnogo_fondu_derzhbiudzhetu_u_2025_rotsi_stanovili_419_trln_grn-5554 (accessed March 15, 2026)
9. Ofitsiyyny sayt Ministerstva finansiv Ukrayiny [Official website of the Ministry of Finance of Ukraine] Available at: <https://www.mof.gov.ua/uk/> (accessed April 01, 2026)
10. Pavlova O. (2023) Osoblyvosti sotsial'noyi polityky v umovakh voyennoho stanu v Ukrayini [Peculiarities of social policy under martial law in Ukraine]. *Naukovo-teoretychnyy al'manakh Hrani* [Scientific and theoretical almanac Grani]. no 26(6). pp. 122-126. URL: <https://doi.org/10.15421/1723139> (in Ukrainian) (accessed March 25, 2026)

11. Prohrama humanitarnoyi hroshovoyi dopomohy YUNISEF dlya ukrayintsiv [UNICEF Humanitarian Cash Assistance Program for Ukrainians] Available at: <https://www.unicef.org/ukraine/spilno-cash-transfers> (accessed March 25, 2026)

12. Yunyk I. (2023) Realizatsiya suchasnoyi derzhavnoyi sotsial'noyi polityky v Ukrayini: osnovni problemy ta stratehichni priorytety [Implementation of modern state social policy in Ukraine: main problems and strategic priorities]. *Pravo ta derzhavne upravlinnya*. no 2 pp. 187-195. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2023/27.pdf (in Ukrainian) (accessed March 22, 2026)

Дата надходження статті: 31.03.2026

Дата прийняття статті: 21.04.2026

Дата публікації статті: 27.04.2026